

**UCHWAŁA NR XLIII/340/2018
RADY GMINY W STRAWCZYNIE**

z dnia 28 czerwca 2018 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2022

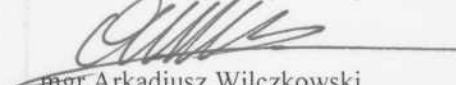
Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 994) oraz w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015, poz. 1390), Rada Gminy Strawczyn uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2022 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Strawczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Arkadiusz Wilczkowski

Załącznik do uchwały Nr XLIII/340/2018

Rady Gminy w Strawczynie

z dnia 28 czerwca 2018 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2022

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki realizacji zadań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Strawczynie w celu skutecznego działania i reagowania na doniesienia o przemocy w rodzinie. Jego formuła jest zgodna ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strawczyna na lata 2018-2022.

Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. To działanie powodujące narażenie tych osób na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne. Zgodnie z art. 207 §1 Kodeksu Karnego przemoc w rodzinie jest przestępstwem. Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Przemoc najczęściej kojarzy się ludziom z biciem, popychaniem, kopaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtem. Przemocą jest także poniżanie człowieka, oczernianie go przed innymi, wyzywanie i rzucanie obelg, ranienie jego poczucia własnej wartości, ograniczenie jego swobody w sposób przekraczający normy moralne i obyczajowe.

Typy przemocy z jakimi spotykamy się w środowisku domowym:

a) Przemoc fizyczna

Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem, niosącym ryzyko uszkodzenia ciała. Przejawami przemocy fizycznej są: popychanie, policzkowanie, szarpanie, uderzanie, kopanie, przypalanie papierosem, duszenie, rzucanie przedmiotami, drapanie, plucie, wykręcanie rąk, napaść z użyciem broni, krępowanie lub uwięzienie, świadome stworzenie niebezpiecznych sytuacji stanowiących zagrożenie fizyczne. Lista form przemocy nie ogranicza się tylko do wymienionych powyżej. W praktyce spotyka się ich znacznie więcej.

b) Przemoc psychiczna

Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, zastraszenie, emocjonalne wykorzystanie, za które uważa się oskarżanie, upokarzanie, poniżanie, obwinianie i manipulowanie poczuciem winy, wyzywiska, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie poprzez kontrolowanie lub zakaz kontaktów z innymi, zabranianie korzystania z telefonu, samochodu, zakaz opuszczania domu itd.

c) Przemoc seksualna

Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej, ale także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.

d) Przemoc ekonomiczna

Przemoc ekonomiczna polega na tym, że ofiara staje się zależna finansowo od partnera. Objawia się to ograniczeniem dostępu ofiary do pieniędzy czy do informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszanie ofiary do proszenia o każdy grosz, wykradanie pieniędzy.

Diagnoza problemu przemocy w rodzinie

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące

statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu, stąd proces badawczy napotyka na liczne bariery metodologiczne.

Charakterystyka zjawiska przemocy w Gminie Strawczyn

W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy, w tym przemocy w rodzinie, wykorzystano dane Policji, dane uzyskane od pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (wywiad środowiskowy, Niebieska Karta, na podstawie złożonych wniosków do GKRPA).

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Strawczynie wynika:

Okres	2015	2016	2017
liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	48	48	34

Do najczęstszych przejawów przemocy w rodzinie na terenie Gminy Strawczyn należą: awantury domowe pod wpływem alkoholu, poniżanie psychiczne, wyzwiska, przemoc ekonomiczna, zaniedbanie. Sprawcami są przede wszystkim mężczyźni, a ofiarami żony. Przemoc domowa jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym.

Rozpatrywana jest w kilku perspektywach:

- 1) prawnej,
- 2) psychologicznej,
- 3) materialnej,
- 4) społecznej.

W większości zgłoszonych przypadków przemoc współistnieje z problemem uzależnienia od alkoholu. Występują silne związki pomiędzy piciem alkoholu a stosowaniem przemocy.

Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne – spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony – większej gotowości ofiar przemocy do ujawnienia takich spraw, a z drugiej – wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Członkowie Zespołu w ramach swoich kompetencji zawodowych diagnozowali sytuacje w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, omawiali możliwości udzielenia odpowiedniego wsparcia ofiarom i kierowali sprawców przemocy do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc, prowadzonym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach.

Zasoby Gminy Strawczyn w zakresie przeciwdziałania przemocy:

1. Zasoby instytucjonalne Gminy Strawczyn:

- a) Urząd Gminy,
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- d) Policja,
- e) Placówki służby zdrowia,
- f) Placówki oświatowe.

2. Zasoby kadrowe:

- osoby podejmujące działania na rzecz osób uwikłanych w problem przemocy zostały przeszkolone w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: pracownicy socjalni, nauczyciele, pedagodzy, dzielnicowi, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cele Programu:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci i osób starszych oraz poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.
3. Wzmocnienie edukacyjno - informacyjne, propagujące w społeczności lokalnej świadome postawy negujące i przeciwstawiające się zjawiskom przemocy w rodzinie.

Cele będą realizowane m.in. przez:

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
3. Wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. Edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Zadania i instytucje odpowiedzialne za ich realizację

Lp.	Zadania	Instytucje odpowiedzialne za ich realizację
1	Kontynuacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, zawiadamianie stosownych instytucji o przypadkach przemocy w rodzinie	Przewodniczący i członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego
2	Realizacja strategii interwencyjnych kierowanych do ofiar i sprawców przemocy w rodzinie, poprzez wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty” oraz kierowanie sprawców przemocy do programów korekcyjno - edukacyjnych	Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe oraz Placówki Służby Zdrowia, GKRPA, Sąd, PCPR
3	Działania edukacyjno – informacyjne dla dorosłych i dzieci w zakresie występowania, zapobiegania i ochrony przed zjawiskiem przemocy domowej: udział pracowników socjalnych, policjantów w spotkaniach z młodzieżą, rodzicami, pedagogami oraz przedstawicielami innych instytucji, promowanie bezpiecznych i społecznie pożądanых zachowań	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, pedagodzy szkolni, Policja
4	Edukacja społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy ze szczególnym uwzględnieniem powstrzymania przemocy wobec dzieci, osób starszych, rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z innymi instytucjami, szkołami, lokalnymi mediami
5	Aktualizowanie bazy danych o instytucjach świadczących pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc i oferowanych formach pomocy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
6	Współpraca instytucji wspierających ofiary przemocy w rodzinie, w celu zapewnienia im bezpieczeństwa	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA
7	Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli instytucji podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, przemocy seksualnej i molestowania seksualnego nieletnich, realizacji Niebieskiej Karty, (szkolenia, konferencje tematyczne, wspólne szkolenia służb)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
8	Podnoszenie świadomości problemu przemocy w rodzinie poprzez aktywizowanie mieszkańców do włączenia się w rozwiązywanie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy

	problemów i reagowanie w sytuacjach występowania przemocy, a) prowadzenie i rozwijanie umiejętności stosowania przez rodziców metod wychowawczych bez przemocy w ramach współpracy ze szkołami /przedszkolami/,	z pedagogami szkolnymi, GKRPA
9	Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i obejmujących w szczególności prowadzenie postępowania w sprawach osób nadużywających alkoholu, w tym motywowanie do dobrowolnego podjęcia leczenia, bądź kierowanie do sądu wniosku o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego, - prowadzenie rozmów wspierająco – motywujących z członkami rodzin osób dotkniętych problemem alkoholowym oraz rozmów wspierająco - interweniujących z osobami nadużywającymi alkoholu,	GKRPA

Ważnymi problemami utrudniającymi skuteczną walkę ze zjawiskiem przemocy domowej są:

- 1) brak specjalistów dostępnych na terenie gminy przy jednoczesnej niechęci samych zainteresowanych do poszukiwania wsparcia w miejscu zamieszkania,
- 2) brak możliwości izolowania sprawców przemocy,
- 3) długi okres rozstrzygania spraw w sądach,
- 4) niska świadomość społeczna,
- 5) funkcjonowanie mitów i stereotypów na temat przemocy,
- 6) zatajanie przez członków rodziny i bliskich przemocy domowej,
- 7) brak współdziałania ze strony osób doznających przemocy.

Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie monitorowany przez Zespół Interdyscyplinarny w Strawczynie.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji Programu tj.

- 1) instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- 2) form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 3) form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- 1) liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy w rodzinie,
- 2) liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- 3) liczba sprawców przemocy domowej,
- 4) liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”.

Prognozowane efekty

Zakładamy, iż realizacja Programu w latach 2018-2022 przyczyni się do:

- 1) pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- 2) zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- 3) udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 4) ochrony ofiar przemocy poprzez wsparcie prawne i psychologiczne,
- 5) usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,

- 6) systematycznej edukacji środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów, broszur, a także zamieszczanie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy, zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- 7) zbudowania systemu działania w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą,
- 8) spadku liczby przypadków przemocy w rodzinie.

Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Strawczyn pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Jego założeniem jest pobudzenie do aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego Gminy Strawczyn. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobra współpraca jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.